

LEWIS SOGLASNO IZVOLJEN PREDSEDNIKOM C. I. O.

KONVENCIJA JE ZBOROVALA V NAJLEPŠI SLOGI. DIESOV TERORIZEM NI IMEL NOBENIH UČINKOV. V ODBOR SO IZVOLJENI ODLOČNI VODITELJI.

C. I. O. PROTI VOJNI IN ZA OBRAMBO DEMOKRACIJE

Kongres Industrijalnih Organizacij je zaključil svojo drugo konvencijo v najlepši slogi, ki je vladala tekom celega zasedanja. Konvencija je sprejela važne resolucije in začrtala svoj program, ki vodi delavski razred v Ameriki na pot svetovnega proletarijata.

John L. Lewis je bil soglasno izvoljen za predsednika. V odbor so bili izvoljeni Michael Quill, Harry Bridges in Harold Pritchett, proti katerim je Dies in vsa reakcija vodila hudo borbo, da jih proglasijo za komuniste. Konvencija se ni na Diesovo strašilo prav nič ozirala, temveč ga obsodila kakor zaslužni. Ko je bil Lewis izvoljen je v dvorani nastala prava demonstracija in delegacija je jela peti delavske pesmi.

Izvršni odbor CIO tvori vsi znani in odlični delavski voditelji, katerih večina je bila enoglasno izvoljenih kot najvišje priznanje za njihovo neumorno delovanje. Volitve potrjujejo edinstvo med članstvom in delegacijo, ki je poglobljena stvar za napredek vsake organizacije.

Konvencija je z vsoto resnostjo obsodila vojno in vojne provokatorje ter pozvala vse delavstvo, da z vsemi silami deluje za to, da Amerika ostane izven vojne. Tozadevna resolucija je pravilno povdarila, da je delavstvo prvo, ki trpi vsled vojne, ker v vsaki vojni krizi se delavstvu najprej odvzame demokratične in politične svobode, podaljša delovni čas, omeji zaslužek in naloži visoke cene življenjskim potrebščinam. Koristi od vojne pa imajo le na Wall Streetu in profitirajo vse vrste, ki odirajo ljudstvo brez kakega oporekanja, ker je delavski razred v vojni brez politične šibe.

Sprejeta je bila resolucija, ki poziva k sodelovanju farmerje in srednje sloje, sploh vse, kar tvori ameriški delavski razred, da sodelujejo za konstruktivni socialni program v političnem boju za leto 1940, ko bo reakcija skušala poraziti Novi deal in vse, kar je delavstvo doseglo tekom zadnjih pet let Rooseveltove administracije. Druge resolucije, katere je delegacija sprejela, se tičejo: Resolucija proti registraciji in preganjanju delavstva, proti kriminalnega sindikalizma, proti diskriminacije Črncev, za osvoboditev političnih kazencev in za obrambo civilnih svobod.

Poleg teh važnih odločkov je CIO konvencija sklenila, da morajo tekom naslednjih pet let organizirati vse delavstvo, tako da bo CIO štel najmanj 10 milijonov članov. Kon-

vencija je ostro obsodila tudi postopanje federalnega delavskega odbora, ki je v zadnjem času, odkar se je izvedlo nekatere spremembe, začel nagibati na proti delavsko stališče. Očitki so največ leteli na Liesersona, ki je bil premeščen iz železniškega odbora. Od tega časa se izvaja pogoje Wagnerjevega zakona na čisto pristranski način, tako da ne more biti organizirano delavstvo zadovoljno.

Konvencija A.D.F. spet izvolila Greena

Med tem, ko je CIO končal svojo konvencijo v nekaj dnevih, je ADF zborovala skoraj dva tedna. William Green je bil spet izvoljen in sicer soglasno. Poleg njega so izvoljeni v eksekutivni odbor vsi stari voditelji, ki so zadrževali napredek te najstarejše delavske organizacije. Edina izjema je pri tajništvo-blagajništvu, ko je Morrison vsled starosti odstopil. Na njegovo mesto je bil izvoljen George Meany iz New Yorka, ki je Greenov podrepanik v vseh sprih ADF članstva kakor tudi v političnih smernicah.

Ponovna izvolitev starih mož in sovražnikov CIO kot so Hutcheson in Frey pomeni, da se bo boj nadaljeval in da ni mogoče misliti za kako zblizanje. Na konvenciji je bil tudi Homer Martin, katerega so avtni delavci v Detroitu vrgli na smetišče, ker je bilo dokazano, da vodi boj proti svojim članom, boj, katerega so financirali Ford in drugi avtni magnati. Martin je na konvenciji udrihal le po Lewisu, ki ga ni hotel podpreti v njegovi pustolovščini.

Konvencija je vendar morala priznati, da je tudi ADF narasla v preteklem letu, kajti organizatorično delovanje CIO je pogotovo tudi njihove organizatorije in delavce v unije. Mnogi so morali pristopiti v ADF, ker ni bilo drugega izhoda in tudi radi tega, ker je ADF imela že v nekaterih strokah malo podlage.

Woll in Frey sta prinesla resolucijo o vojni, v kateri se je odobravalo angleški imperijalizem. Resolucija je bila tako spadena, da se v njej more razbrati da se bo skušalo Ameriko potisniti v vojno na stran Anglije. Višek stare zagreznosti pa je videti pri tem, da so šli še dalje od angleške vlade in zahtevali bojkot blaga, ki se izdeluje v deželah, ki bi bile zapletene v vojno proti angleškemu in francoskemu imperijalizmu. Tukaj so brezobzirno pristeli tudi Sovjetsko unijo, ki se edina bori proti vojni.

NAPREJ

Delavski list za slogo in napredek ameriških Slovencev

Št. - No. 40. — PITTSBURGH, PA. — 20. OKTOBRA 1939. LETO - YEAR IV.

Pod katerikoli krinko fašizem nastopa, v katerikoli obliki se pojavlja, po katerikoli poti se polašča oblasti: fašizem — je pobešneli šovinizem in so roparske vojne, fašizem — je brezmejna reakcija in kontrarevolucija, fašizem — je najstrašnejša ofenziva kapitala proti delovnemu ljudstvu, fašizem — je najhujši sovražnik delavskega razreda in delovnega ljudstva. GEORGE DIMITROV.

Škotski delavci proti vojni

DELAVSKE STRANKE UDRIHAJO PO IMPERIJALISTIČNI IN PODPIRAJO STALIŠČE SOVJETSE UNIJE. PREMAGARJI GROZIJO Z STAVKO.

SHAW IN HALDANE ZAHTEVATA, DA ANGLIJA PREKINE VOJNO

London, 17. okt. — Odločen poziv angleškemu ljudstvu, da zahteva takojšno ukinitve imperijalistične vojne in da podpre inicijativo Sovjetske unije, je bil izdan po North Scotland District Council of National Union of Railwaymen.

„Ta sestanek delegacije je mnenja, da vlada vodi imperijalistično vojno, zato zahtevamo takojšnjo ukinitve bojevanja“, tako govori resolucija, ki je bila sprejeta na sestanku.

„Mi dajemo vso podporo Sovjetski uniji in njenim smernicam, ki se trudi, da združi vse dežele v mirovni blok.“

„Mi pozivamo vse naše postojanke, da delujejo za poraz vlade in da izvolimo vlado, ki bo kooperirala v vseh ozirih z Sovjetsko unijo v njenih prizadevanjih za mir.“

Podobne resolucije so bile izglasovane od delavskih in unijskih organizacij širom Anglije, navzlic oficijelnemu stališču Labor Partije in Trade Union Congressa.

Uplivna Ayrshire Federation of Labor Parties, ki reprezentira 50 tisoč članov, je sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da vlada definira svoje vojne cilje.

Ljudstvo glasuje za mir

London Daily Worker je razposlal glasovnice in vpraševalne pole vsem vplivnim osebam, ki dajejo znamenja in podporo kampanji, da se naredi konec imperijalistični vojni.

Geo. Bernard Shaw je ponovil v svojem odgovoru na Daily Worker svoje prej izraženo stališče za takojšnji mir. „Čim prej pride odlok, da se preneha z ognjem in da se prižge luč, tem bolje“, je odgovoril Shaw.

H. G. Wells, slavni zgodovinar in pisatelj, pa urgira svobodne diskusije o vojnih ciljih, nasprotuje pa takojšnjemu premirju.

Profesor J. B. S. Haldane, eden najslavnejših angleških znanstvenikov je zahteval takojšnji mir.

Med tem pa angleški delavski razred postaja vedno aktivnejši na industrijalnem frontu, da si s tem osigura ekonomski položaj, proti kateremu navaljujejo angleški delodajalci.

Deset tisoč premogarjev v Walesu je glasovalo 19 proti 1, da gredo na stavko za zvišanje mezd in priznanje unije. Povišanje mezd zahtevajo tudi drugi delavci, kar povzroča vladnim krogom precej skrbi. Bojijo se tudi, da se bo pojavilo gibanje, ki bo strlo oficijelnost stališče Labor Partije in Trade Union Congressa, ki združujejo delavstvo nazaj v vojnem času.

Med tem so zastopniki

ROOSEVELT IMA NAČRT ZA VOJNE BEGUNCE

Predsednik Roosevelt je pozval na kosilo zastopnike šestih držav, ki so dospeli v Ameriko na posvetovanja, da se kaj ukrene glede vojnih in drugih beguncev. Zastopniki imajo nalogo, da najdejo sredstva in prostor za naseljevanje teh beguncev, ki danes ne morejo dobiti nikjer nobenega zatočišča in pomoči.

Roosevelt je namignil, da ima dalekosežen načrt, ki pa še ni natančno objašnjen. Zastopniki tujih držav so zelo simpatični takemu načrtu, ki predvideva rešitev tega nujnega problema, niso pa v stanju o tem sklepali, dokler se ne bo o tem razpravljalo z vsemi ostalimi 32 državami, ki so doslej pripravljene sodelovati v tem pogledu.

ZUNANJI PREGLED

Poročila iz Švedske in Nemčije omenjajo, da postoji še vedno upanje za mirovno konferenco, na kateri se bi mogoče dobilo ključ za poravnavo spora med Hitlerjem, Anglijo in Francijo.

V Berlinu so dokaj presenečeni, ko je padel Hitlerjev pogoj za premirje na gluha ušesa v Londonu in Parizu. Hitler se počuti, da ga vsi njegovi prijatelji zapustili, ker nobeden neče vzeti odgovornosti posredovalca. Nemški krogi priključijo in valjlo krivdo na Anglijo in Francijo, ker ni sprejela Hitlerjevih pogojev. Vsekakor pa kaže, da se Hitlerjev režim še vedno trudi dobiti posredovalca v Švedski ali Norveški, ki se bo vršil sestanek škandinavskih vladarjev. Mnogo pripisujejo obisku švedskega raziskovalca Hedina, ki je prišel na obisk k Hitlerju, ki ga je sprejel kot zastopnika kralja Gustafa.

Ličinski parlament je potrdil pact vsajemne vojaške pomoči z Sovjetsko unijo. Do tega je prišlo brez kakih ovir, ko je zunanji minister Urbysz podal izjavo, da je sovjetska vlada dala vse garancije, da se ne bo vmeševala v njihove notranje zadeve. Litvinci so zelo veselji, ko so jim sovjeti odstopili mesto Vilno, ki je bilo dolga leta njihovo glavno mesto. Razmere v Litvinski se bodo sedaj gotovo izboljšavale, ko bodo imeli močnega ljudskega zaščitnika.

Mestne in občinske volitve v Angliji, ki se bi morale vršiti 1. novembra, so odložene. Termin sedanjih mestnih in občinskih uradnikov bo avtomatično podaljšal. V slučaju smrti, bo vlada sama imenovala namenstnike. Temu bodo sledile gotovo še druge mere, ki bodo ljudstvu odjedle demokratične pravice.

MADŽARSKA JE ZADUŠILA VSTAJO NACIJEV

Nacijski ekstremisti na Madžarskem so nameravali vpriporiti vstajo, strmoljaviti vlado in pomoriti najmanj 17 članov parlamenta. Zarota je prišla pravočasno na dan in vlada je polovila 140 zarotnikov, nekaj jih je pa ušlo čez mejo v Avstrijo. Vlada je dobila pri zarotnikih tudi mnogo orožja in streljiva. Vlada namerava zdaj odpraviti vse nacijske organizacije in spoditi vse nacije iz važnih mest. V parlamentu imajo naciji 50 članov.

Toda tudi med madžarskimi naciji ni soglasja. Nekateri se boje, da bi skušal Hitler vse Nemce na Madžarskem preseliti v Nemčijo, s čemer se pa nekateri Nemci ne strinjajo.

KITAJCI UNICILI 100 JAPONSKIH LETAL

Iz Šanghaja, Kitajske, je dospeloročilo, da so Kitajci v zravnem napadu unčili 100 japonskih zrakovplovov, ko so napadli zračno pristanišče v Hankovu. Japonska priznanava bombardiranje, toda molči o velikih izgubah. To je doslej največja izguba, kar so jo Japonci doživeli v enem samem zračnem napadu.

—Sovjetska militarna delegacija, ki je dospela v Latvijo, je bila toplosprejeta od oblasti.

ZAKAJ CHAMBERLAIN ODLAŠA Z UDARCI

Chamberlainovi vojni pri-staši, ki so mu na vse načine zatrdjali, da se Hitler ne bo predrznil udariti na Francijo in Anglijo, češ da bi bil to samomor Hitlerja, so danes ostali razočarani in iščejo pomoči na vseh krajih in koncih, da bi zanteli svetovno imperijalistično vojno, ki bi rešila današnji težavni položaj Anglije in Francije.

Hitler je Chamberlainu pokazal, da se ne boji angleškega blufanja, in sicer pokazal na tako izrazit način, da se ljudje vprašujejo, kaj vendar neki dela francoska in angleška zračna sila, kaj je s tisto močno in nepremagljivo angleško in francosko morskot silo, da se skoraj ne gane iz varnega zavetja?

Kako more kdo pojasniti, zakaj so nacijski podmorski čolni tako uspešni na odprtem morju, da skoraj vedo za vsako ladjo? Kako more kdo pojasniti zagonetko, da se nemški morski čolni lahko prikra-dejo v angleška pristanišča in tam potapljuje največje angleške bojne ladje? Kako moreta Chamberlain in Daladier pojasniti dejstvo, da je bila zapadna fronta čisto mirna več tednov, ko je bila Hitlerjeva vojska v Poljski, da niso v tem času naredili nacistom nobene škode? To so vprašanja, s katerimi si mnogi belijo glave.

Ze prvi dan napovedane vojne je nacijski čoln potopil angleški parnik Athenijo z mnogimi žrtvami. Kmalu za tem pa največjo letalsko ladjo Courageous in zadnje soboto pa eno največjih angleških bojnih ladij Royal Oak, ki se je nahajala v pristanišču v Scapa Flow, kjer je izgubilo svoje življenje nekaj nad 800 mornarjev.

Hitlerjevi uspehi v Poljski niso prišli samo potom močne oborožene sile, temveč je tako hitri padec Poljske treba pripisati tudi Hitlerjevi tajni službi in poljskim izdajalcem, ki so predali Hitlerju in rhovni komandi vse podatke, in pa tudi zaradi tega, ker Poljska armara ni bila na vojno niti pri-

pravljena, dasi je lahko vedela, da bo vsak trenotek napadena od Hitlerjevih hord.

Chamberlain je poslal v Nemčijo letake, ko bi bilo treba napasti Berlin in Hitlerjeve utrdbe. V času, ko bi bil Hitler doživel udarec na zapadni fronti kakor tudi na morju je Chamberlain ugibal, kako bi pridobil Hitlerja za svojo imperijalistično svrhu, da bi ga Hitler rešil iz najneugodnejšega položaja v zgodovini imperijalistične Anglije.

Chamberlainovi manevri in odlašanje povzročajo velikanske skrbi narodom v vsej Evropi kakor tudi na to stran Atlantika. Chamberlain še danes nima nobene baze za imperijalistično vojno, zato išče bazo in postopa z Hitlerjem tako, da bi zapletel svet v vojno, da si pridobi simpatije svetovnega proletarijata, ki se bi boril in prelival svojo kri za angleško nadoblast nad celim svetom.

Chamberlainovo postopanje se more razumeti, da ne bo napadel Hitlerja dokler ne bo gotov, da bo v vojno posegla tudi Amerika, ki te dni debatira in tako rekoč dekorkira svoje stališče, s katerimi bi lahko posegla vmes, ako bo v to privolil kongres in ameriško ljudstvo.

Nič se ni čuditi, da Hitler poka od veselja njegova zračna in morska sila uničujočeje angleško blokado, s katero je hotel Chamberlain izstradati naciste in jih prisiliti, da skupaj udarijo na Sovjetsko unijo.

Hitler ne čaka. Udari je z vsjo silo, da zada Angliji in Franciji močan udarec, predno pridejo Združene države na pomoč z orožjem, ki je pripravljeno in ki čaka trenutka, ko bo embargo dvignjen.

Angleški kapitalisti še vedno upajo, da bodo strmoljavili Hitlerja z pomočjo nemške armade, s katero koketirajo in jo skušajo pridobiti, da bi prevzela vodstvo v Nemčiji, kajti znano je, da med nemško armado in Hitlerjem ne vladajo najboljše razmere.

ŠE EN APPEL ZA HITRO POMOČ LISTU

V zadnji številki smo opozorili naše naročnike in zastopnike, da je redno izhajanje „Napreja“ odvisno od tega, da točno poravnavaajo svoje obligacije napram listu, drugače bomo prisiljeni izdajati list vsak drugi teden. Med tem časom smo prijelji odziv samo iz St. Clairja v Clevelandu in od naših prijateljev v Brooklynu, ki so zbrali dovolj, da smo izdali to številko. Kaj je pa z drugimi naselbinami, ki so doslej list redno podpirali, kaj je z Chicago, Detroitom, kaj je z vrlim Timminsonom in drugimi kraji, da nismo od njih dobili nobenega odgovora?

Neredno izhajanje „Napreja“ bi lahko imelo zelo slabe posledice, zato še enkrat apeliramo na vse one, katerim je potekla naročnina, da nam takoj pošljejo nekaj na račun. Če tega ne storijo, ogrožajo list vsem tistim, ki ga ljubijo, ki v njem dobivajo potrebne informacije in razlaganje svetovnih dogodkov, ko se pripravljajo imperijalisti na novo svetovno krvavo kopolj.

Onim pa, ki so nam sporočili, da je jim sedaj ni mogoče poravnati zaostale naročnine, ker so se brezposelni, javljamo, da jim bomo samo še par tednov mogli pošiljati list brezplačno.

Na naše zastopnike pa apeliramo, da zbirajo prostovoljne prispevke za podporo listu, da točno vsak teden obračunajo in pripošljejo na upravo, ker vsak dolar nam je nujno potreben. Da nes so taki časi, da je res težko poseči v žep, toda med nami je dovolj zavednih slovenskih in hrvaških delavcev, ki bodo to dovolj storili, ako jim pojasnite, da je naš list „Naprej“ v nevarnosti.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO.

BILLINGS PUŠČEN NA SVOBODO

Olson je apeliral na vrhovno sodišče, ki je opetovano zavrglo vse prejšnje prošnje za svobodo Mooneyja in Billingsa, toda odkar je jela v Billingsu, toda odkar je jela v Californiaju du Novega deal-vejata v Californiji du Novega deal-vejata, odkar se je delavstvo v Californiji organiziralo in zahtevalo svojni organizatorične pravice, so se re-akcionarji in velike korporacije morale podati.

23 let dolga borba je že večkrat izgledala, da bodo vsi napori zastopnj. Toda nobena borba, nobena boja sta bila žrtve kapitalistične mre-že in zarote, ker sta vodila borbo za delavski razred.

Billings je bil puščen na svobodo, ko se je sedanjji governor Olson zavzel in obljubil volicem v Californiji, da bo oba spustil na svobodo, če bo izvoljen. Ljudstvo mu je rade volje poverilo to nalogo, ker jim je bilo dovolj sramote, da so 23 let držali v zaporu dva ljudska najboljša boritelja.

KITAJCI STAVKAJO V JAPONSKI LADJEDELNICI

4,000 Kitajcev, ki so zaposleni v japonski ladjedelnici, je zastavkalo zaradi nečloveškega postopanja z delavci. Velika ladja, katero so ravel-delavci, je bila potopljena, nkar popravili, je bila potopljena. za kar je bilo aretiranih 100 delavcev.

DIESOV KOMITEJ POD OGNJEM

Diesov komitej, ki zbira diskreditirane delavske izdajalce in spijone, da pričajo pred komitejem, da so kot bivši komunisti storili to in to, je kontno dobil nekaj odgovorov, ki ga prikažejo v pravi luči. Najbolj trpkou mu pa je dal pod nos kongresman Dickstein, ki je proglasil Krivitsky-ja za „phony“. Dickstein je ostro obsopal Diesa radi pričanja Krivitsky-ja, ki je, ako je sploh taka oseba, v Ameriki nelegalno in ki je prišel sem z edinim namenom, da tukaj raztroši svoj strup, ki je bil ves prej prearanziran. Dickstein je opozoril na lažnjive članke, katere prinaša Saturday Evening Post in druge reakcionarne publikacije, da so povzročili že eno tožbo in zna biti pride tega še več.

Tudi Vito Marcantonio, zastopnik iz New Yorka in predsednik International Labor Defense, ki je sam prošil, da ga Dies zasliši, je povedal Diesu svoje mnenje, v katerem je rekel, da je Diesov komitej le orodje da se zatre in spodkopa ameriška demokracija.

Dies pa je kljub opoziciji zaprosil kongres, da mu dovolijo nadaljne tisočaka, da bo lahko nadaljeval svoje eskapade tudi po 3. Jan. 1940. ko bo potekel sedanjji termin tega ne-ameriškega komiteja, ki je v rokah in službi najhujših delavskih nasprotnikov.

IZSELITEV NEMCEV IZ JUGOSLAVIJE

Belgrad. — Nacijski agenti v Jugoslaviji so začeli z agitacijo med nemškimi manjšinami v Sloveniji, Banatu in Slavoniji, naj prodajo svoje imetje in se izselijo v Nemčijo med svoje rojake. Nemcem v Jugoslaviji pa nič kaj ne diši ta ideja. Slišali so, da so Nemci v baltiških državah bili prisiljeni dati svoja posestva skoraj za nič in zdaj so v strahu, da se isto zgodi z njimi.

Nacijski agentje pa pozivajo Nemce v Jugoslaviji, naj se žrtvujejo za svojo „veliko domovino“ in za svoega „firar-ja“. Nemčija potrebuje tuje valute, drugače ne more dobiti surovin in živeža v južno-vzhodni Evropi, zato naj jugoslovanski Nemci prodajo svoja posestva za vsako ceno in s tem pomagajo Hitlerju do zmage. Zanimivo vprašanje je koliko Nemcev v Jugoslaviji se bo odzvalo na ta apel. Računajo, da je vseh skupaj 700,000 Nemcev v Jugoslaviji.

NAPREJ

Published Weekly by "NAPREJ" Publishing Company.
1916 East Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
Entered as second-class matter, Sept. 17, 1936, at Post Office at Pittsburgh, Pa., Act of March 3, 1879.

NAPREJ

— IZHAJA VSAKO SREDO —
Naročnina za celo leto \$2.50; za 9 mesecev \$2.00; za 7 mesecev \$1.50; za 6 mesecev \$1.35 in za 3 mesece \$0.75.
Dopisi in oglasi morajo biti v uradu najpozneje v ponedeljek zjutraj. Dopisov brez podpisa ne vpoštevamo.
Vse pošiljate naslovite na:
"NAPREJ", 1916 EAST ST., N. S. PITTSBURGH, PA.
Phone: FAirfax 1442

NAŠA IZJAVA O SAMOMORU V HRVAŠKI TISKARNI

12. oktobra je prinesla Prosveta poročilo, da je "urednik Napreja izvršil samomor" in sicer v uradu našega lista. To poročilo je urednik Prosvete dobil iz pittsburškega časopisa Post-Gazette od 5. oktobra. Da bodo naši naročniki in prijatelji bolje informirani o tem dogodku, prinašamo spodaj, kako se je ta tragedija pripetila.
Res je, da se je v Hrvaški Napredni Tiskarni, kjer se tiska list "Naprej", obesil človek, ki nam je bil poznan kot Paul Schifrer, toda ne v uradu lista, kakor je bilo poročano, ampak zadaj, kjer ima tiskarna svoje skladišče. Ko ga je upravnica tiskarne našla je bil mrtev že več dni, kakor se je izrazil mrliški oglednik. Policija je bila takoj obveščena.
Ravno ta čas ni bilo v tiskarni druge osebe kot tajnica tiskarne, ki bi vedel kaj več o tem človeku, kdo je, od kod je prišel, kje je stanoval, radi tega ni mogla policija ugotoviti njegovega imena. Witković, ki je njega najbolj poznal in z njim največkrat govoril, je prostovoljno odšel na policijo in koronerja, katerim je povedal vse, kar je vedel o tem nesrečnem človeku, toda ne tako kakor je bilo poročano v Post-Gazette.

Kdo je bil Paul Schifrer? Kolikor je nam znano je ta človek prišel pred 13 ali 14 meseci v Pittsburgh. Prihajal je večkrat v tiskarno, kot prihaja veliko drugih ljudi, in to največ zaradi časopisov, katere je tu dobil za čitati. Po njegovem obnašanju in tudi na njegovem obrazu se je moglo razbrati, da ni bil najbolj zdrava, da je bil zelo nervozen in večkrat se je potožil na bolezen. Večkrat je bil blede kot cunj in ni znal priti po več tednov blizu tiskarne.

V razgovoru, in govoril je zelo malo, smo mogli zvedeti le to, da je bil dolga leta v Ameriki, kar se je moglo soditi tudi po tem, da je zelo dobro razumel angleščino. Poleg tega je govoril tudi slovensko in hrvaško. Pri njem se ni našlo nobenih dokumentov ali kakega pisma, iz katerih se bi moglo zvedeti o sorodnikih ali o kakih drugih podatkih. Mi pa nimamo navade, da bi koga vprašali za krstni list ali kako drugo legitimacijo.

Kaj je tega človeka gnalo v smrt, nam ni prav nič znane. Po našem mnenju je bila bolezen in brezposelnost glavni razlog, kakor je sam večkrat potožil.

V gornjem smo pojasnili vse, kar mi vemo o tej tragediji. Oberem pa naznanjamo, da ni bil nikakšen "urednik Napreja" ali kakor drugače povezan z listom. Prihajal je v tiskarno, da si prežene čas.

Če kedo od naših "prijateljev" želi izkoristiti to tragedijo brezposelnega delavca proti našemu listu, je seveda njegova stvar. Da pa jim ne bo treba iskati tistega "urednika Napreja", ki je prišel nepostavno iz Kanade, jim odprto povemo, da je prihajal in ob prvi priložnosti bo spet prišel naš sodruknik iz Kanade, ki nam je že in bo spet pomagal pri listu, na čisto legalen in pravičen način, ker je kanadski državljan.

"Naprej" je delavski in nestranski list, katerega urejujejo in vzdržujejo sami slovenski delavci po svojih najboljših močeh. Vedno smo se držali doslednosti in opozarjali delavstvo na stare napake in jim kazali pravilnejšo pot, jim nudili priliko, da je vsak lahko svobodno izražal svoje mišljenje o tem in onem, kar je ležalo v njihovih srih. Za to smo čestokrat prejemali brce in napade, na katere se nismo ozirali, ker smo se zavedali, da je naša dolžnost kazati na stare napake in utirati pot k delavski združnosti. To ni lahka naloga, toda s pomočjo zavednega delavstva, z kooperacijo iskrenih in poštenih delavcev, ki so se oklenili "Napreja", bomo premagali sedanje finančne težave, da bo list redno izhajal in budil ameriške Slovence za vse koristne in plemenite akcije, da ne bomo dremali in stali ob strani, ki so ves civiliziran svet bori za kruh in svobodo.

REVIJA ODLOŽENA ZA POZNEJŠI ČAS.

Vsem, ki so že naročili našo revijo in onim, ki so nabirali oglate, sporočamo, da nam ni sedaj mogoče izdati revije "Zapiski ameriških Slovencev", ki bi bila imela iziti 15. oktobra, ob drugi obletnici "Napreja" kot tednika. To ni mogoče iz enostavnega razloga, ker se ni zbralo dovolj oglasov, da se bi pokrili vsi stroški, ki bi bili veliki. Več oglasov smo prejeli iz Clevelanda in Pittsburgha, druge naselbine se pa doslej še niso pobrigale, zato smo revijo odložili za poznejši čas.

Tistim trgovcem in organizacijam, ki so nam poslali in plačali oglase, sporočamo, da jim lahko povrnemo denar, ako nočejo čakati na revijo. Zelo bi nam pa pomagalo in olajšalo delo, ako bi nam trgovci dovolili, da prinesemo njihove oglase v listu, ki je najbolj razširjen po tistih krajih, odkoder smo dobili največ oglasov.

Revijo smo odložili tudi radi tega, ker nočemo preobložiti naših zastopnikov še s tem posebnim delom, ker bi s tem samo škodovali naši kampanji in listu, ki baš sedaj potrebuje vso pomoč in vse sile, ki se zbirajo okrog lista, ako hočemo, da bo list redno izhajal. Zato apeliramo na vse naročnike in zastopnike, da se vržejo na delo samo za list, da obiščejo vse stare naročnike, ki bodo radi ponovili naročnino in na ta način ohranili svoj list.

—Švedski kralj Gustav je sklical konferenco kraljev in predstavnikov Danske, Norveške in Finske. Konferenca se bi imela pričeti v četrtak. Svrha je baje, da se ugotovi nevtralnostni odnosi.

—Sovjetsko časopisje pobija angleške laži, da sovjeti mobilizirajo vojsko na Kavkazu. Moskva zanika, da so bila tozadevna poročila potrjena po moskovski radijski postaji.

Utrditev Sovjetskega Ustroja

Med najvažnejše uspehe poročilne dobe spada to, da se je v tej dobi notranji položaj dežele še bolj utrdil in da se je še bolj utrdil sovjetski ustroj.

Drugače tudi ni moglo biti. To, da se je socialistični sistem utrdil v vseh panogah narodnega gospodarstva, da sta se industrija in kmetijstvo povzdignila, da se je zboljšal gmetni položaj delovnega ljudstva, da se je povišala kultura ljudskih množic, da se je povišala njihova politična aktivnost,—kar se je vse zgodilo pod vodstvom sovjetske oblasti,—je še bolj utrdilo sovjetski ustroj.

Posebnost sovjetskega občestva sedanjega časa je, za razliko od poljubnega kapitalističnega občestva, v tem, da v njem ni več antagonističnih sovražnih sil razredov, da so izkoriščevalni razredi likvidirani, a delavci, kmetje in inteligenca, ki se stavišajo sovjetsko občestvo, živijo in delajo na načelih prijateljskega sodelovanja. Med tem, ko razjedajo kapitalistično družbo nepamirljivo protislovja med delavci in kapitalisti, med kmeti in velesposodniki, kar povzroča nestanovitnost njenega notranjega položaja, sovjetska družba, ki se je osvobodila jarma izkoriščanja, takih protisloviij ne pozna, ne pozna razrednih sporov in predstavlja sliko prijateljskega sodelovanja med delavci, kmeti in inteligenco.

Na podlagi te občnosti so se tudi razmahile take gibalne sile, kakršne so moralno-politična enotnost sovjetske družbe, prijateljstvo med narodi ZSSR in sovjetski patriotizem. Na tej podlagi sta tudi nastali ustava ZSSR, ki je bila sprejeta v novembru 1936 leta, in popolna demokratizacija volitev v vrhovne organe dežele.

Kar se tiče samih volitev v vrhovne organe dežele, so se sijajno demonstrirale tisto enotnost sovjetske družbe in tisto prijateljstvo med narodi ZSSR, ki tvori značilno posebnost notranjega položaja naše dežele. Znano je, da je glasovalo za blok komunistov in nestranskarjev pri volitvah v Vrhovni Sovjet ZSSR v decembru 1937 skorje 90 milijonov volilcev, t. j. 98,6 odstotka vseh, ki so se volite udeležili, pri volitvah v Vrhovne Sovjete zveznih republik v juniju 1938. leta je pa glasovalo za blok komunistov in nestranskarjev 92 milijonov volilcev, t. j. 99,4 odstotka vseh, ki so se volitev udeležili.

Kar se tiče samih volitev v vrhovne organe dežele, so se sijajno demonstrirale tisto enotnost sovjetske družbe in tisto prijateljstvo med narodi ZSSR, ki tvori značilno posebnost notranjega položaja naše dežele. Znano je, da je glasovalo za blok komunistov in nestranskarjev pri volitvah v Vrhovni Sovjet ZSSR v decembru 1937 skorje 90 milijonov volilcev, t. j. 98,6 odstotka vseh, ki so se volite udeležili, pri volitvah v Vrhovne Sovjete zveznih republik v juniju 1938. leta je pa glasovalo za blok komunistov in nestranskarjev 92 milijonov volilcev, t. j. 99,4 odstotka vseh, ki so se volitev udeležili.

ANGLEŠKI DELAVCI ZAHTEVAJO ZVIŠANJE MEZD

Dva milijona delavcev na Anglijskem, ki so zaposleni v glavnih industrijah, zahtevajo zvišanje mezd, da nadoknadijo svojo življensko nakupno moč, ki je padla vsled povznesanja cen živilom. Okrog 600.000 premozarjev zahteva, da se jim zvišajo plače za 25c na dan. 350.000 farmarskih delavcev zahteva, da se jim zvišajo meзде na normalno \$10.00 na teden. Druga pol milijona tekstilnih delavcev tudi zahteva, da se jim zvišajo plače. Pol milijona železniških delavcev pa čaka na arbitrajsko tribunlo, da jim zvišajo plače.

MORNARJI IZVOJEVALI SVOJE ZAHTEVE

National Maritime Unija je naznanila, da so prisilili še tri kompanije, da so priznale mornarjem višje plače, ko bodo prevažali blago po nevarnih morskis pasih. Mornarji bodo dobili 25 odstotkov povznesanja in v slučaju, da je ladja internirana, bodo dobivali stalne plače in prevoz domov jim je tudi zajamčen. Družbe, ki so morale pristati na povikšek so: American South African Line, Argonaut Line in American West African Line, ki obratujejo 16 parnikov s 560 mornarji.

VON RIBBENTROP PADEL V NEMILOST?

Iz Londona poročajo, da je nemški kancler Hitler ukazal skrivni policiji, da preišče privatno življenje zunanega ministra von Ribbentropa. Da je res nekaj na tem, kaže dejstvo, da ime zunanega ministra že nekaj dni ni bilo v časopisih. Von Ribbentrop je očividno slabo zapisan pri Hitlerju od časa, kar se je vrnil iz Moskve. Najbrže von Ribbentrop ni dobil za Nemčijo kar ji hotel. Zadržanje von Ribbentropa v Moskvi se zlasti ne dopade nemškim štabnim oficirjem in bi radi vedeli, če je njih zunanji minister imel svoje prste vmes, ko je dobila Rusija koncesije od Estonije, Litvinske in Latvije.

—Eifelov stolp v Parizu bo dobil novo sivo obleko. Računajo, da bodo vporabili 40 tonov barve pri tem. Stolp je 1000 nog visok in je zelo izpostavljen zračnemu napadu.

—400 Kitajcev je utonilo na preobloženem parniku v reki Jangce, ko je nastal velik vihar. Na parniku je bil samo eden Japonec, poveljnik.

Tu je podlaga trdnosti sovjetskega ustroja in vir neusahljive sile Sovjetske oblasti.

To pomeni, med drugim, da v slučaju vojne bosta zaledje in fronta naše armade zaradi njihove enotnosti in njihove notranje enotnosti krepkejša kot v poljubni drugi deželi, o čemer bi morali pomisliti zamejni ljubitelji vojnih spopadov.

Naketeji zastopniki zamejnega tiska klepetajo, da to, da so se sovjetske organizacije očistile špijonov, morilcev in škodljivcev, kakor Trockega, Zinovjeva, Kamenjeva, Jakirra, Tuhačevskega, Rosenholza, Buharina in drugih izrodov je baje "omajalo" sovjetski ustroj, ga "razkrojilo". To umazano kvasenje zasluži, da bi se mu porogali. Kako neki more dejstvo, da smo sovjetske organizacije očistili škodljivih in sovražnih elementov, omajati in razkrojiti sovjetski ustroj? Trockistično-buharinska kopica špijonov, morilcev in škodljivcev, ki klečeplazi pred inozemstvom, prežeta suženjskim čustvom petolišništva napram vsakemu inozemskemu uradničku in pripravljena mu delati špijunske usluge,—kopica ljudi, ki ni razumela, da je sleherni, okov kapitalizma prost sovjetski državljan, za glavo višji od poljubnega zamejnega visokopostavljenega uradnička, ki vlačil na pleh jarem kapitalističnega suženjstva —komu je potrebna ta klavarna tolpa suženjev, ki so na prodaj, kakšno vrednost more imeti ta tolpa za ljudstvo in koga more "razkrojiti"?

Leta 1937. so bili obsojeni na smrt Tuhačevski, Jakir, Uborevic in drugi izrodki. Za tem so se vršile volitve v Vrhovni Sovjet ZSSR. Pri volitvah je glasovalo za Sovjetsko oblast 98,6 odstotkov vseh volilnih udeležencev. V začetku 1938. leta so bili obsojeni na smrt Rosenholz, Rikov, Buharin in drugi izrodki. Za tem so se vršile volitve v Vrhovne Sovjete zveznih republik. Pri volitvah je glasovalo za Sovjetsko oblast 99,4 odstotka vseh volilnih udeležilcev. Vprašamo, kje so tu znaki, "razkrajanja" in zakaj se to, "razkrajanje" ni pokazalo v volilnih rezultatih?

Če poslušamo te inozemske klepetulje bi lahko prišli do sklepa, da ako bi bili pustili špijone, morilce in škodljivce na svobodi in jim ne bi branili škodovati, moriti in špijonirati, da bi bile tedaj sovjetske organizacije precej bolj trdne in krepke. Mar ne prihajajo ti gospodje prehitro na dan s svojim istinitim obličjem, ko tako predzno zagovarjajo špijone, morilce in škodljivce?

Ali ne bo bolj prav če rečemo, da s tem, da so se sovjetske organizacije očistile špijonov, morilcev in škodljivcev, so se morale te organizacije še bolj okrečiti in da so se zares še bolj okrepile?

O čemu pričajo na primer dogodki pri jezeru Hasan, ako ne o tem, da čistiti sovjetske organizacije od špijonov in škodljivcev je najzaneslivejšo sredstvo, s pomočjo katerega se organizacije utrjujejo?

Daljni vzhod

Kitajska civilizacija

Razvijajoča se tehnika je vedno bolj usposobila človeka z evropskega zapada, da si je šestnajstega stoletja dalje osvojil skoraj vsak kotiček na zemlji. Zemljevid, ki kaže posesti in "vplivne sfere" Evropejcev ali ljudi evropskega porekla (tudi Ameriko moramo vpoštevati), nima skoraj nobenih "belih lis", ki bi bile "samostojne" pokrajine. Toda največja in najvažnejša bela lisa — ki je res edina svetovnega pomena — je lisa, ki nam kaže azijski Daljni vzhod; to so ogromni predeli Kitajske, polotok Korea in sosedne japonske otočje.

V kitajskih recnih dolinah je nastala civilizacija, ki je bila mlajša od civilizacije Nila, Evfrata in Tigrisa, toda nastala je že dva tisoč let pred dobo, v kateri je strnil Rim vse območje Sredozemskega morja. Na Kitajskem se je razvila organizacija, ki se je prav tako opirala na skupno obdelovanje polj in vrto, ki so jih umetno namakali. "Globoko koplji rečno strugo, bregove pa nižaj" je bil vodilni motiv enega največjih kitajskih tehničnih pionirjev (ki ga obožujejo kot junaka) iz dobe, ki sega tik pred začetkom naše sedanjega štetja. Takrat je bila velika doba teh pionirjev. Temu navsetu so sledili skozi stoletja: kameniti jezovi so bili dovolj nizki, da so omogočali izdatne poplave, ki so povečale rodovitnost teh dolin. Iz recnih kanalov so čistili in odstranjevali nesnago in blato. Ko je prebivalstvo pričelo naraščati, se je dvigala kultura iz nižav recnih dolin po vedno višjih terasah daleč v gorovja, pogostoma prav do podnožij navpičnih skalnatih sten.

Rodovitnost teh polj, ki so jih namakali, "naravna zaščita", ki so jo nudila gorovja na zapadu in severu, ocean pa na vzhodu, ogromna oddaljenost te dežele od ostalih središč civilizacije, vse te geografske okoliščine so ustvarile kar najugodnejša tla za stalen in nepretrgan razvoj civilizacije, ki je koreninila v kompleksu okoliščin, ki niso skozi stoletja dopuščale dostopa nobenemu zunanjemu vplivu.

Prav ta izoliranost pa je nujno vodila do prav istega ustaljenja (stagnacije), ki je bila značilna za Egipt po prvih stoletjih njegovega razvoja. Probleme, pred katere je

Neizčrpna prirodna bogatstva

Evropejce je vabila na Kitajsko trgovina z njenimi milijoni prebivalcev. V dobi imperijalizma pa so vabila kapitaliste njena ogromna mineralna bogatstva, udobne koncesije za gradnjo železnice in druga tehnična dela. Nevedni Kitajec je gojil svoje vrtove in se ni brigal za ogromne sklade premoga, ki so ležali pod njegovimi nogami. In ti skladi premoga so bili izvrstni! Kitajska ima za Zedinjenimi državami največ premoga na svetu. Njene rezerve tvorijo četrtno celotne svetovne rezerve. Velik del tega premoga je najboljše kakovosti; in še več: nekatera najboljša ležišča so tu obale, kar zelo olajša izvoz njihovih produktov.

Razen premoga ima Kitajska še mnogo železa — čeprav še ni znano, koliko ga je. Kitajska daje največ antimona na svetu, ima pa še precejšne množine cina, svinca in petroleja. V proizvodnji surovega bombaža je na tretjem mestu. Zelo pa privlačuje kapitaliste tudi ogromna množina neke druge surovine: cenena delovna moč. Življenski standard je nizek. Z desetimi markami življensko družina čeli mesec.

—Grof Ciano, zet Mussolinija, je sprejel v avdienci Grover Whelana in mu zagotovil, da bo prihodnje leto zastopana na svetovni razstavi v New Yorku tudi fašistična Italija.

—Lawrence Rougeau, brezposelni oče v New Yorku vtopil svojega petletnega sinčka v kopalni banji. Pred policijo je izjavil, da se je bal, da bo otrok sledil materi, ki je bila izpuščena iz Rockland State Hospital.

Beležke o tem in onem

V zadnji številki smo prinesli pomenek iz "Am. Domovine", ki se bavi s prekovanjem revolucij v Nemčiji in Rusiji. To je prerokovanje poljskega konzula Podoskija v Ottawi, ki prerokuje, da bo v Nemčiji in Rusiji izbruhnila revolucija, da bodo "demokratični" zavzevali da bodo "demokratični" zmagali in da bo potem Poljska še večja dežela kot je bila. Članek smo zato priobčili, da bodo naši naročniki videli s kakimi iluzijami se nekateri ljudje radi pečajo.

Prerokovanje konzula Podoskija je tem bolj smešno, ker se iz tega vidi, da ga ni pamet še do danes srečala. On še vedno misli in upa, seveda zastoji, da bodo poljski kmetje in delavci pograbili za orožje in šli v krvavo revolucijo za poljski režim, ki je ravnokar bankrotiral ali pa za ono poljsko vlado, katero je Chamberlain organiziral in vpostavil v Parizu iz grofovskih beguncev in generalov. Poljski kmetje in delavci bodo seveda revoltirali, toda ne za povratek poljske grofovske zlahte in generalov, ki so jih izročili Hitlerju brez boja, oni bodo revoltirali za svoje demokratične pravice in za to, da bodo povolitvi sami svoji gospodarji, da jih ne bo nihče izkoriščal in preganjal na njihovi lastni zemlji. Poljski kmetje in delavci so revoltirali in zahtevali svoje pravice pred par leti, toda poljska zlahta je proti njim nastopila z tako brutalnostjo, da oni kmetje in delavci, ki so ušli krogom, še danes gnijejo v zaporih in čakajo na pravo revolucijo, da jih reši.

Kar se pa tiče revolucije v Nemčiji je skoraj ista stvar. Nemški proletarijat je izvedel že več revolucij, ni pa mogel obdržati vlade v svojih rokah, ker ni sledil Marksovega nauku, ker so sledili nedoslednim socialdemokratom, ki so se izkazali v odločilnem trenutku, da niso nič drugega kakor delavski zavajalci in ponižni patrijotični sluge kapitalizma. Tudi nemški proletarijat bo revoltiral in strmoglavil Hitlerja in fašizem, na vlado pa ne bo prišel razred Wilhelm, temveč delavski razred, katerega ne bo mogoče več potegniti za nos.

Revolucijo v Nemčiji prerokujejo poleg Podoskija še druge ljudje. Prvi korak k revoluciji je moral narediti Hitler sam, ko je bil prisiljen izpustiti iz ječe enega največjih revolucionarjev, Thaelmana, drugi korak pa bo izvršilo nemško ljudstvo, ko pride čas za to. Težava dneva se pa najbolj bojuje angleški, francoski in poljski krogi, ki varajo svet, da bodo nadaljevali z vojno zato, da zlojnijo Hitlerja in Hitlerizem. Hitler je že danes na pragu padea, za kar moramo dati priznanje sovjetski mirovni politiki. Če bi Chamberlain in Daladier hotela overeti in streti Hitlerja, bi mu ne bila izročila Avstrije, Čehoslovaške, pa tudi Poljske bi ne bila pustila na cedilu s praznimi objubami.

O kaki revoluciji v Sovjetski uniji pa ni govora, odkar so tam prišli na sled Hitlerjevemu agentom in izdajalcem, ki so mu odpirali pot v Ukrajino. Če pa bo potrebna, bo prislo do nje, ker delavske mase v Sovjetski uniji ne bodo hotele mirno prenašati nobene krivice. Ruske mase so ovrgle stoletni carizem in z

njim največje zlo. Sedaj gradijo svojo državo, da bodo svobodno živeli v miru in blagostanju, katerega imajo hočejo odvzeti Chamberlain, Daladier in vsi ostali sovražniki delavnega ljudstva, ko pripravljajo novo imperialistično vojno proti njim.

Kadar nekateri ljudje evropske revolucijah in o nekakšni evropski tyornih "demokraciji", jim je treba najprej pogledati pod srajo, če se revolucij ne organizirajo v interesu delavstva, temveč je morajo organizirati in izvesti delavstvo, kmetje in srednji sloji. Med revolucijami velika razlika, toda samo ena je prava: tista, ki osvobodi večino, a je delavski razred.

Več naročnikov nas je prosilo, da pojasnimo okoliščine, ki so dovele Sovjetsko unijo do tega, da je bila prisiljena posvetiti svoje pažnje na di na zadržanje malih baltskih držav. Dva sta mnenja, da so baltske države brez kakega pomena za USSR.

Po našem mnenju se Sovjetska unija zanima za baltske države le v toliko, v kolikor so one lahko isto sredstvo, potom katerega bi svetovni imperijalisti lahko napadli Sovjetska unija meji z baltskimi državami, ki so doslej kljub malenkostni meri, igrale važno vlogo proti delavski državi. Baltske države so bile vedno pripravljene sodelovati bodisi z angleškimi, francoskimi ali nemškimi imperijalisti in intrigantni proti Sov. Uniji. Takoj so se nahajale največje propagandistične centre, odkoder so pošiljali lažnjiva poročila in najljubše provokacijske sabotaže in širili spletonažo. Vse te države so bile ustanovljene po svetovni vojni, pod popolnim vplivom Anglije in Francije.

Anglija in Francija nista hotela skleniti dogovora za zaščito baltskih držav in Poljske iz lahkega zornikarstva razloga, ker so hotela pustiti Hitlerju prosto pot za nadaljno agresijo. Sovjetom je bilo takoj jasno, da se kuha za pogajanje se nekaj drugega, na kar so raztrkali Anglije in Francoze, da so s tem le podžigali Hitlerja, da bi pri udaril na Sovjetsko unijo. Sovjeti so takoj po tem pričeli izvajati drugačno mirovno politiko, ki je vsena spravila Hitlerja na kolena, da govorijo za mir, toda pri tem jim kvajajo račune Anglija in Francija, ki s nahujskala Finsko, da naj ne pristane za take dogovore, ki bi dali svetovno možnost, da se zavaruje v baltska obala in s tem tudi vse male države.

Anglija ne more trpeti, da bi tudi Finska sklenila slične dogovore kakor so storile Latvija, Estonija in Litvinska, ker bi pomenilo, da je študi tukaj Anglija izgubila vsak vpliv. Angleski imperijalisti so naprosili združene države, da naj vstopijo angleški vpliv nad Finci, da se na ta način obdrži angleški vpliv in važne vojne baze, ki se nahajajo v baltskih državah. Te baze so bile zgrajene z angleškim denarjem in za izključno svrbo, da bodo nekateri lepega dne na razpolago sovražnikom delavske države.

NOVI PROGRAM STAROSTNEGA ZAVAROVANJA

(Vprašanja in odgovori)

VPRASANJE: Star sem, ali še vedno delam, pa malo zaslužim. Koliko moram najmanj zaslužiti na mesedah, predno smem zaprositi za pokojnino?

ODGOVOR: Ako ste delali od januarja 1939 do junija 1940 in ste v tem času zaslužili vsaj \$300 na mesedah, boste vpravičeni dobivati mesečno pokojnino, ako boste tedaj prenehali delati in boste že 65 let stari.

Pokojnina za delavce čez 65 let stare

VPRASANJE: Postal sem 65 let star v decembru 1937. Ako dobim delo, bom vpravičen do mesečne pokojnine od federalne vlade?

ODGOVOR: Da, ako delate vsaj 18 mesecev po 1. januarju 1939 na takem delu, ki spada pod zavarovalni sistem.

Plačila za delavca, ki zasluži \$75 na mesec

VPRASANJE: Postal bom 65 let star v januarju 1940. Moj zaslužek znaša \$75 na mesec in sem stalno zaposlen od leta 1936 naprej. Moja žena je za eno leto starejša od mene in služi v neki družini. Ne morem dobiti državne pokojnine, ker stanujem v lastnem domu. Na koliko federalne pokojnine smem računati?

ODGOVOR: Ako prenehate delati, boste dobivali \$23.77 na mesec začeni od 1. januarja 1940. Dodatno Vaša žena je vpravičena do \$11.58 na mesec, kar skupaj znaša \$34.75 na mesec.

Dobil je enkrat odplačilo

VPRASANJE: Meseca februarja

lanskega leta dosegel sem starost 65 let in dobil enkratno odplačilo po prejšnjem socialno-varnostnem zakoniku. Smem li zahtevati mesečno pokojnino po novem zakonu?

ODGOVOR: Da, ako delate in iz zapiskov je razgledno, da ste zadnjih zaslužili v svrbo mesečne pokojnine. V takem slučaju denar, ki ste ga dobili kot odplačilo, se bo odplačilo mesečnih pokojnin.

Plačila vdovam in otrokom

VPRASANJE: Nekdo je stalno delal od leta 1936 naprej in zaslužil povprečno \$100 na mesec. Ako umre, kaj bodo žena in otroci dobili?

ODGOVOR: Vdova bi dobivala \$19.31 na mesec. Vsak izmed otrok bi bil vpravičen do mesečne plačila \$13, dokler ne postane 18 let star.

Inozemci in socialna varnost

VPRASANJE: Ali je res, da so ameriški državljani vpravičeni do federalnih in državnih starostnih pokojnin?

ODGOVOR: To velja le glede pokojnin, ki jih večina držav plačuje potrebnim starem. Federalni starostno-zavarovalni sistem ne napravištva nikake razlike med državljani in inozemci.

Plačila za samce

VPRASANJE: Star sem 62 let, sem samec, ali vzdržujem postarano mater. Bo moja mati kaj dobivala, ako jaz umrem?

ODGOVOR: Vaša mati bi dobivala polovico pokojnine, do katere vi sami bi bil vpravičen.

FLIS.

MURPHY ZAGOTAVLJA, DA BO VLADA BRANILA CIVILNE SVOBODŠČINE

Nad štiristo delegatov in pamfletov in zapirali unijske predstavnikov raznih organizacij se je udeležilo važne konferenec za obrambo civilnih svobodščin, ki se je vršila pretekli teden v New Yorku. Na konferenci so razmotrivali o najboljših načinih, da se v tekoči vojni krizi ne bo ponavljalo starih krivic in preganjanja delavskih organizacij in progresivnih elementov, ki te pravice zahtevajo ne samo zase, marveč za vse ameriško ljudstvo.

Konferenci je predsedoval znani časnikar William Allen White, ki je to konferenco tudi sklical. Govorili so med drugimi Frank Murphy, federalni generalni pravdnik, senator Elbert B. Thomas, član La Follettevega komiteja, ki so preslikovali spijonažo in terorizem jeklarskih in drugih velikih korporacij, Jerry Voorhis, zastopnik in obenem član Diesovega komiteja, J. Warren Madden, načelnik Delavskega odbora. Senator Wagner pa se ni mogel udeležiti konferenec zaradi važne debate v senatu glede ameriške nevtralnosti. Senator Thomas je govoril konferenci po radiju iz Washingtona.

Murphy je imel zelo značilen govor o prežrvanju civilnih svobodščin v vojnem času in "notranji zaščiti dežele." Murphy je moral priznati, da so vladni organi v zadnji svetovni vojni naredili "nekaž krivice" proti svobodi govora in sestanka, k temu pa je še dodal sledeče: "Jaz verujem, da bomo priznali, da je to bilo v vseh slučajih zelo tragično in krivica, ki je bila storjena, je prihajala iz zgrešenih želj bolj kot slabih namenov."

Murphy je zagotovil konferenci, da bodo vladni organi nastopili v smislu ameriških postav in da ne bodo imeli nobenih zvez z vigilantskimi tolpmami in privatnimi industrijskimi organizacijami, ki se interesirajo izključno le za industrijskimi in delavskimi spori. Te organizacije so v sporazumu z A. Mitchell Palmerjem v zadnji vojni krizi strašno persekutirali zavedno delavstvo, zapirali in lovili progresivne in delavske voditelje, katerim so odvzeli s tem vse človeške in demokratične pravice. Mnogi izmed naših Slovencev in Hrvatov se še prav dobro spominjajo tedanje križarske vojne, katero je vodil tedaj zlo glasni Palmer. Murphy je povdaril, da ne smemo prezreti dejstva, da se moramo zavarovati tudi proti notranji agresiji (fašizmu).

Senator Thomas je govoril v interesu demokracije in svobode. Komitej, v katerem je on sodeloval, mu je odprl oči, da je v Ameriki polno črnih in reakcionarnih struj, ki strežejo po naši svobodi. Thomas je nastopil za obrambo svobode in demokracije v zvezi temu, da mu je Dies zagrozil, da bo nastopil proti njemu in vsem ostalim zborovalcem in govornikom te konferenec.

J. Warren Madden, načelnik delavskega odbora, je bil eden glavnih govornikov. On je trdil, da je kljub vsem pritížbam delavskih organizacij, branil Wagnerjev zakon in delavske pravice, ki so zapopadene v tem zakonu, da je delavstvo prišlo potom tega odbora do svojih civilnih in kolektivnih pravic, da pa ni ta odbor mogel preprečiti sodnikom, da ne bi izdajali injunkcij, ki so ovirale delavske pravice in delavstvo. Odbor tudi da ni mogel preprečiti policije in konstablerjev, ki so za branjevali delitev unijskih

"BARN DANCE" V PITTSBURGHU

Pittsburgh, Pa. — Tukajšnji dramski odsek priredi "barn dance" v soboto, 21. oktobra, v Slovenskem domu na 57 in Butler Sts., pričetek ob 8. zvečer. Vabljeni ste vsi od blizu in daleč. Vstopnina 25c. Igrala bo godba Joeva Korčina ml. Naše brhke kuharice se trudijo, da bodo pripravile dober prigrizek, dekleta pa nestrpno čakajo, da bodo prostregle fantom. Torej fantiči in deklički, možje in žene, ne pozabite tega dneva. Jaz že nestrpno čakam tega plesa in mislim, da tudi drugi. Torej se vidimo v soboto na "barn dance".

Caroline Samec.

USTANOVITELJ RDEČEGA KRIŽA

Tragedija človekoljubnega Henrija Dunanta

Pred kratkim so slavili 75 letnico Rdečega križa. Pri tem so se s hvaležnostjo spominjali moža, ki si je bil izmislil načrt, da bi svetovno organizacijo blažil človeško trpljenje. Mož se je imenoval Henri Dunant in njegova življenska usoda je bila kaj čudna.

Rodil se je 1827 kot sin bogate in ugledne ženevske rodbine. Z 31. letom je bil že znan industrijskec in bankir. Njegov sloves je bil tako velik, da je mogel misliti na to, da bi cesarju Napoleonu III. ponudil posojilo. Zato je odšel 1859 na francosko-avstrijsko bojišče in je prisostvoval bitki pri Solferinu. Ta doživljanj ga je spreminil v drugega človeka. Pozabil je na vse svoje finančne načrte in je napisal knjigo, v kateri je opisoval svojo grozo ob pogledu na bojišče. Pri solferinskih grčih je videl ležati 40.000 mrtvecev in ranjencev, videl pa ni nobenega zdravnika, ki bi se bil brigal za težko ranjene in umirajoče. Ta grozotni pogled mu je dal dozorjeti misel, da je treba v tem pogledu nekaj ukreniti, naj stane, kar hoče.

Ko so leta 1862 izšli Dunantovi "Spomini na Solferino", so postali senzacija tega leta. Prvotno so bili določeni le za omenjen okrog ljudi. Izšli so v 1600 izvodih. Toda potem so se angleški, nemški, italijanski in švedski založniki potegovali za pravice prevoda. Knjiga ženevskega finančnika je postala predmet splošnega pogoavora. Victor Hugo mu je pisal: "Oborožujete človečnost in služite svobodi." Veliki filozof Ernest Renan pa: "Napisali ste največje delo tega stoletja. Evropa ga bo brskone še preveč potrebovala!"

Preko noči je postal Dunant svetovno znan. V maju 1865 ga je povabil maršal MacMahon, tedanji generalni guvernir Alžira, na družabno prireditve v čast cesarju Napoleonu III., ki je tedaj obiskal Afriko. Ob tej priliki se je cesar obširno razgovoril z Dunantom o napredovanju Rdečega križa. Ko je vojna med Prusijo in Avstrijo leta 1866 končala, so ga povabili na berlinske slavnosti v čast vračajočih se čet. Kraljica Avgusta ga je povabila na kosilo v kraljevskem gradu in je ob tej priliki imela beli trak z rdečim križem na levih roki. "Nosila sem ga ves čas vojne", je dejala, "danes pa ga nosim samo zavoljo vas!"

Toda Dunant ni ostal dolgo prijatelj kraljev. Kakor se je bil visoko dvignil, tako je moral globoko pasti. Leta 1876 je bankrotiral. Očitali so mu sleparsko krivdo. Izgubil je zadnjo paro in je postal berščak v Parizu. "Tudi jaz sem spadal med tiste", piše pozneje v svojih spominih, "ki žvečijo na cesti kos kruha, ki sem ga kjerkoli pobral. Tudi jaz sem svoje obleke črnil s črnolom, belil ovratnike s kremo in

brezoblične, ponošene klobuke polnil s papirjem." Organizacija, ki ji je bil duševni oče, se zanj ni zanimala. Kakor je slišati neverjetno, vendar je res, da ni imela sočutja z onečaščenim bankroterjem. Ko je nekdo nekoliko let pozneje vprašal za Dunantov naslov, so mu odgovorili, da niso o njem slišali ničesar več in da je gotovo že mrtev . . .

Leta 1889 je neki učitelj v zdraviliškem kraju Hejden v švici opazil starega moža z belo brado, ki je po cesti pobiral majhne, bele kamenčke in jih vtikal v žep.

Kakor se je izkazalo, je bil to Dunant. Učiteljeva družina je revnega moža podpirala dve, tri leta. Potem mu je priškrebela mesto v mestni ubožnici. Tam ga je našel 1895 neki švicarski novinar, ki je napisal članek o njem. To je bil znak za zopetno odkritje Henrija Dunanta. Njegovo ime je stalo spet na prvih straneh velikih evropskih listov, mastni naslovi so oznanjali: Ustanovitelj Rdečega križa živi v bedi!

Tedaj so v ubožnico v Hejdenu prihajali vsak dan košični pisem, Carica vdova mu je določila došmrtno rento, reimski samaritani so mu poslali zlato kolajno. Njegov 68. rojstni dan leta 1896 je bil pravi kulturni dogodek. Vsa švica je imenovala moža nenadno spet "Naš Henri Dunant". Papež Lev XIII. mu je poslal svojo sliko in ko so leta 1901 prvič podelili Nobelovo nagrado, sta si mirovno nagrado na polovico delila 79-letni Frederic Passy in 73letni Henri Dunant. Vse te nagrade in priznanja pa so prišla prepozno za zagrenjenega starca. Ostal je v svoji sobi v ubožnici in je trpel za neozdravljivo zasladovalno manijo. "Od gladi mi dajejo umirati", je vpil in svojo oporočko je začel z besedami: "Zelim, da me v gob ponesete kakor psa, brez vsake ceremonije, ki je ne priznavam." Ko je 30. oktobra 1910 v starosti 85 let umrl, so ga tiho pokopali.

FINSKA VLADA BO IZPPRAZNILA HOGLAND

Hogland je eden izmed treh otokov, ki jih zahteva Rusija, češ, da so ji potrebni za obrambo Lenjingrada.

Helsingfors, Finska — Finska vlada je danes odredila evakuacijo vsega finskega prebivalstva s Hogland otoka v Finskem zalivu, kateri otok zahteva Rusija in katerega ji bo Finska najbrže izročila, da pokaže s tem svojo dobro voljo.

Prebivalce Hogland otoka, katerega zahteva Rusija poleg dveh nadaljnjih manjših otokov, o katerih pravi, da sta ji potrebna za obrambo Lenjingrada in Kronštata, bodo naselili po vaseh ob finski obali. Na Hogland otoku prevaja približno tisoč ljudi.

Nesporazum

"Tako — z mojo hčerjo se hočete poročiti? Od česa bosta pa živela?"

"Od dote moje žene, gospod ravnatelj?"

"Kaj pa hočete še moji hčeri, če ste že poročeni?"

OHRANITELJI DEMOKRACIJE

Spisala Eleanor Roosevelt

(Urednikova opomba: Kot predsednikova žena Mrs. Roosevelt ni le "prva dama dežele", marveč ona je občeznana pisateljica in novinarka. Njen članek se osniva na neki njen členu, ki je bil izvirno objavljen v zimski 1939 izdaji revije Virginia Quarterly Review, ki je dovolila ta ponatis.)

V tej deželi se širi čim dalje bolj bojazen in nestrpnost, ki izvira iz bojazni. Nestrpnost je nekaj verska, nekaj pa plemenska. V teh poslednjih letih so malone vse naše organizacije in neštivilni poindinci rekli to ali ono glede potrebe borbe proti nevarnim in upornim elementom v naši sredini. Pustili smo, da so nas napolnili s propagando, ki je ustvarila kompleks bojazni. Ako ste slučajno nekje na Jugu. Vam kdo prav svečano pove, da vsi člani Odbora za Industrijsko Organizacijo so komunisti ali pa da so vsi Črni komunisti. V kakem drugem delu dežele vam kdo prav svečano pove, da so šole te dežele v nevarnosti, ker da so pod vplivom židovskih učiteljev in Židje so seveda sami komunisti. In tako brez konca in kraja.

Po mojem mnenju je prav potrebno, da nas kdo prav surovo dregne, da se zbudimo, tako da bomo primorani napeti vsi moč, ki jo imamo, da bomo znali gledati dejstvom v oči, kakršna so v naši deželi in po svetu, in da to nas napravi voljne žrtvovati vse, kar imamo v gnotnem pogledu, v svrhu, da svoboda in demokracija ne gine s sveta. Ko dopuščamo, da se verska nestrpnost razširi v naši sredini, ko dopuščamo, da ena skupina ljudi začne gledati dol na drugo, tedaj utegnemo prinašati za kratek čas trpljenja kakih posebnih skupini ljudi, resnično trpljenje pa in resnična krivica je bila storjena demokraciji in našemu narodu kot celoti. Bomo tedaj vzgajali ljudi, ki ne morejo živeti pod demokratsko obliko vlade, marveč, ki morajo biti kontrolirani s silo. Treba je pogledati v svet, da vidimo, kako lahko je premočiti ljudstvo, da sprejme brez ugovora krivice, drugim storjene, in prepusti breme odločitve in odgovornosti za vsako dejanje na rame nečesa nejasnega, kar se imenuje vlada, ali kake osebe, ki se imenuje voditelj.

Ne verujem, da zatiranje kjerski bodi ali krivica, ki jo ljudstvo kake dežele dopušča napram kakim skupini in isti deželi, more narediti dober vpliv. Neoporečno je, da demokracija

ja ne more preživeti, kjer sila, ne pa zakon končno velja. Vsaki krat, ko dopuščamo, da se sila vrine v kak odnosaj med delodajalcem in delavci. Oslabljali smo moč demokracije in zaupanje, ki ga demokracija ljudstvo mora imeti v svojo zmoglost napraviti zakone, ki naj popravijo razmere, pod katerimi živimo, in, ko nastane potreba, spreminiti te zakone potom rednega političnega postopanja v skladu z voljo večine ljudstva.

Res je dandanes, da so demokracije v nevarnosti, ker se zunaj po svetu pojavljajo sile, ki nasprotujejo njihovemu načinu življenja; ali gre se za več kot za demokracije. Kadar sila postane tako potrebna, da se skoraj vsi narodi vdeležujejo tekme, ki naj jih napravi sposobne podpirati z orožjem ono, kad hočejo reči, in priključiti ostali svet, da jih postuša te daj stojimo pred zadnjim sodom, razun ako istočasno nikdar ne odnehamo prizadevat se, da se najde kaka druga rešitev.

Moremo čitati zgodovino civilizacije, kako je ta šla gor in dol pod oblastjo sile. Pod to zgodovino pa se vije povest bojazni vsakega poindinca. Kakor se mi zdi, dolžnost klične ženske v tej dobi naše civilizacije, da delamo v prid demokraciji in se branimo postati žrtve bojazni. Ako se ne naučimo živeti skupaj kot poindinci in kot skupine in najti načine za reševanje naših težav, ne da bi pokazali, da se bojimo drug drugega, in se zatekli k sili, ne moremo upati za uspeh naše demokracije. Poindinci in odgovorne skupine morajo obvarovati svoje svobode in prilžnosti v korist vsem poindincem in odgovornim skupinam.

FLIS.

MATERI KI V GROBU SPI

Draga mati! Le počivaj! V miru za gorami mi, Sladki pokoj tam uživaj! Več ne vidijo te oči . . .

Vse prezgodaj zapustila, Ljuba mati, nas si Ti, In od nas si se ločila; Vživaj mir nad zvezdami! . . .

Kolk' noči si prebedila, In skrbela noč in dan, Dokler nas si vse zredila! Zdaj Te krije grob hladan . . .

Nisem dal na grob Ti cvetja, Ne pokropil Te z vodo — Spavaj v miru, ljuba mati! Kličem z dalje Ti v slovo . . .

M. Simčič.

Novice iz Jugoslavije

Maček o soglasju Bolgarske in Jugoslavije v politiki absolutne nevtralnosti

BELGRAD, 1. oktobra. — Podpredsednik vlade g. dr. Vladko Maček je podal belgrajskemu dopisniku bolgarskega lista "Slova" izjavo, v kateri je med drugim rekel tudi tole: "Veseli me, da vodita danes Bolgarska in Jugoslavija politiko popolne nevtralnosti. Brez ozira na narodnosti imajo južni Slovani iste interese, ki so poglavito v tem, da se ohrani mir. To je iskrena želja vsega srbskega naroda, a posebno pa hrvaškega, ki je bil v teku dolgih let odgojevan od svojega voditelja pokojnega Stjepana Radića v miroljubnosti."

Odziv belgrajskih zdravnikov za službo v obrambi pred zračnimi napadi

BELGRAD. — Belgrajski zdravniki, ki so preokračili 50. leto svoje starosti in niso več pod vojaško obveznostjo, so bili pozvani, naj se prostovoljno prijavijo za službo v obrambi pred zračnimi napadi. Odziv je bil nepričakovano lep in velik. Prijavila se je tudi petorica zdravnikov, od katerih je vsak že preokračil 70 leto.

Stoletnica osnovanja prve moške gimnazije v Belgradu

BELGRAD. — Tukaj se je obhajala stoletnica osnovanja prve moške gimnazije v Belgradu. Med njenimi dijaki so bili pok. Kralj Peter I., Jovan Ristić, Laza Lazarević, Slobodan Jovanović in mnoge druge ugledne osebnosti v našem nedavnem in sodobnem javnem življenju. Nekaj časa je bil njen dijak tudi Gavrilov Princip. V začetku so bili profesorji večinoma Srbi iz Vojvodine, ali obenem pa tudi Jugoslovani iz vseh naših krajev.

Sestanek državnega odbora glede na senatske volitve dne 12. novembra

BELGRAD. — Z ozirom na senatske volitve, ki se imajo vršiti, kakor je bilo že naznanjeno, dne 12. novembra, se sestane v Belgradu Dr.

žavni odbor, da ukrene vse potrebne stvari, ki se tičejo volitev. Volilno pravico imajo narodni poslanci in predsedniki občin. Ker pa je sedaj narodna skupščina zaprta, ne bodo volili narodni poslanci. Na vsakih 300.000 prebivalcev pride po en senator. Volijo se ljudje, ki morajo biti najmanje 40 let stari, ki so nadalje jugoslovanski državljani in ki obvladujejo enega narodnih jezikov ter uživajo častne pravice.

FARMERJI PRED NOVO STAVKO

Dairy Farmers unija v New Yorku je zagrozila z novo stavko, če ne dobijo boljših cen za mleko. Predsednik unije, Wright, ki je vodil zadnjo stavko, je sklical za 26. okt. protestne shode, na katerih bodo zahtevali povišek. Tekom zadnje stavke je bila sloga med farmerji zelo dobra, a še boljša bo v prihodnji stavki, ker so se farmerji zavedli, da je potom organizacije in sloge morejo izboljšati svoj položaj. Tudi pennsilvanski farmerji pretijo z stavko, ker jih družbe varajo s tehničnimi razlikovanji v cenah. Mlečni odbor je določil cene na podlagi investicij in ne na podlagi, ki bi morala veljati, ako se vpoštevali stroški krmenja krav in ostalega.

NEMŠKE BOMBE BLAGOSLOV RIBIČEM

Edinburg — Hranljivi škotje so nemudoma izkoristili priliko, ki se jim je nudila, ko so nemški letalci napadli škotsko obal. Takoj po bombardiranju je namreč odveslalo v Čolnih na morje mnogo ljudi, ki so kar pobirali na površini mrtve ribe, ki so jih ubile bombe nemških letal, treskajoč v morje.

KADAR PIŠEMO O NARODIH

Kadar pišemo ali govorimo o kateremkoli slovanskem ali neslovanskem narodu, nima mo v mislih režimov, ki so v tej ali oni državi na krmilu, mar da bi bili morda vsi njih namenov, bi bilo za oboje vprašati: Notranje razmere v vsaki državi se bodo že uredile, če danes pa jutri, tako, kot bi čina želela in hotela. Oni morda tega ne verjamejo, nimajo čistih namenov ter zagovorniki protinarodnih in osebnih interesov, kajti slovanski narodi imajo v sebi določne razvihalne moči, da bodo od zrazd sebe vse, kar njihovo napredku in razvoju škoduje. Čimbolj bodo složni, tem se bo to zgodilo.

Ko torej pišemo o sovjetski Rusiji, nimamo v mislih režimov, ne komunizma ali Stalino-ve diktature, marveč imamo v mislih ruski narod. Zgodovina narodov se ne piše v enem dnevu in ne v dobi ene diktature. Zato bi bilo preuranjeno prerokovati, koliko dobrega ali slabega je povzročila ruska revolucija in nje posledica diktature v razvoju Rusije in ostalega slovanstva. Vemo samo iz zgodovine, da smo bili Slovani vedno podrejeni tujim in domačim izkoriščevalcem in da doslej nismo v svetu in javnosti zastopali ono stališče, ki nam po prirodni inteligenci ter zemljepisnem obsegu, številu prebivalstva in naravnem bogastvu gre. Temu je bila kriva naša slovanska nesloga, ki so jo sovražniki slovanstva spretno potom tujih vplivov znali širiti med nas.

Po svetovni vojni pa je za slovanstvo pričela nova doba. Slovanstvo se je bilo skoro v celoti narodno osvobodilo, a ker se tudi tedaj nismo znali dobiti, so pričele manjše slovanske države ena za drugo cepati pod jarem tujca. Prepirlali smo se glede verskih in svetovnih nazorov ter se fanatično izživljali v strankarskih borbah, medtem ko si je nasprotnik mel roke od veselja in pripravljaval ne samo politične in gospodarske pasti, marveč celo vojne vpade, ki jih je deloma že izvršil, deloma pa jih namerava.

Če je Rusija, ki je mati slovanstva, posegla v tem kritičnem momentu v usodo zapadnega slovanstva, je s tem napravila samo svojo veliko slo-

vansko in človeško dolžnost. Poseči je morala pač v zadetaki kakršna je, kajti če vsi ene vere ali pa nobene, da bi bili morda vsi njih namenov, bi bilo za oboje vprašati: Notranje razmere v vsaki državi se bodo že uredile, če danes pa jutri, tako, kot bi čina želela in hotela. Oni morda tega ne verjamejo, nimajo čistih namenov ter zagovorniki protinarodnih in osebnih interesov, kajti slovanski narodi imajo v sebi določne razvihalne moči, da bodo od zrazd sebe vse, kar njihovo napredku in razvoju škoduje. Čimbolj bodo složni, tem se bo to zgodilo.

Morda so tudi mnogi, ki neki moremo mi vedeti, pravzaprav namerava v slučaju Rusija oziroma Stalino-va vlada. Res je, tega ni vemo, a navsezadnje tudi bistvene važnosti. Vemo kaj misli ruski narod in kaj slijo ostali slovanski narodi, je za nas bistvene važnosti smo že v začetku povedali katerih imenu mi pišemo, di francoski časnikar Perri je pravilno povedal, ko je jal, da je panslavizem naš četnetni pohod, s ali pa Stalino-vo volji. Se nekateri gi so o tem vsaj približno no povedali, a večina pa angleških in francoskih listih, za kar, trdijo nekateri tudi dobro plačani.

Nikakor nismo proti Amer in Franciji ter niti proti Italiji in Nemčiji ne v kolikor vsled njih prizadeti naši lastni interesi. A bi bili naravnost glupi, če bi čakali, da nam do drugi odmerjali usodo. goslovani in Slovani ne smemo misliti na drugi svet, ter ne želimo nobene nadobne štati nad njimi, a svoje pravice zahtevati ter biti svoji zemlji samsvoje gospodari. Če se Angliji in Franciji na ni ter Nemčiji in Italiji na ni strani zdi potrebno prebrati kri recimo za kolonijalna sestva, je to predvsem njih ne naša zadeva, a z našimi patijami in morda celo z krvjo ni treba računati.

— "Slovenski List" —

Buenos Aires.

OB 10 LETNICI "JEDINSTVA"

PROGRAM KONCERTA

— ki se vrši —

V NEDELJO, 29. OKTOBRA 1939

V ARLINGTON HALL

19-23 East 8th Street, New York, N. Y.

PROGRAM:

1. Pozdravna beseda . . . . . A. Žig
2. Delavski pozdrav, Prebujenje duhov in Adijo Mare . . . . . poje zbor "Jedinstva"
3. Serenada, pesem Istri . . . . . poje American-Istriani
4. Svoboda in Triglav moj dom, poje Slov. pev. dr. "Slovan"
5. Zora puca in Heart thats free, soprano solo . . . . . poje Zorka Balaban
6. "Sketch", igra z dvema slikama, ki prikazuje pot . . . . . poje Zorka Balaban
7. Venec narodnih plesov in Čardaš . . . . . Zenska plesalna skupina
8. Zorko moja, iz opere Porin in narodne pesmi, tenor . . . . . Emil Boljan
9. Miserere, iz opere Il Travatore, duet . . . . . G. Baldasar and E. Boljan
10. Osu se nebo zvezdama, The Peat Bog Soldiers . . . . . ljubim in Dalmatinski šajkaša.
11. Morje 'Adrijansko', pojeje 'Jedinstvo', 'Slovani', 'Jedinstvo' . . . . . poje "Jedinstvo"

THREE STAR BOTTLING WORKS

Edini slovanski izdelovalci raznovrstnih mehkih pijač v Američnem okraju. — Raspečevalci vseh vrst piva.

506 W. RAILROAD AVE. — Phone: Oakmont 305 — VERONA, N. J.